

KOŠTICKÝ ZPRAVODAJ
pro obce Koštice, Vojnice, Vojničky, Želevice – prosinec 2013

Vážení občané!

Společně s ostatními zastupiteli a pracovníky obce Koštice Vám přeji příjemné prožití vánočních svátků a hodně zdraví, pohody a úspěchů v příštím roce!

Jaroslav Vlasák

Společenská kronika

V měsíci prosinci významné životní jubileum oslavují:

paní Vlasta Kredbová – 75 let
paní Věra Krausová – 81 let
paní Blažena Hodková – 60 let
paní Jaroslava Chvapilová – 60 let
pan Václav Firman – 70 let

V měsíci listopadu se narodil Kateřině Zemanové a Václavu Cígerovi syn Václav.

Blahopřejeme!_

Koštický advent

Koštický advent začal **ve Vojničkách**, kde se v neděli 1. 12. sešli občané u rozsvícení vánočního stromku a první svíce na adventním věnci. Ve Vojničkách byl nově zasazen strom v parku, který se stane Vánočním stromem obce Vojničky.

V úterý 3. 12. Vožekovo sdružení připravilo Vánoční dámský večer. Vizážistky Simona Břečková a Anna Grundová připravily v knihovně přednášku na téma péče o pleť a ukázky nejmódnějšího líčení.

Druhá adventní neděle patřila tradičně **Košticím** - v kulturním domě obec Koštice ve spolupráci s Vožekovo sdružení připravilo plnou náruč zábavy. Odpoledne zahájilo dětské představení **Sněhurka a deset trpaslíků**, kterou s dětmi připravily Anna Skalská a Petra Karfíková. Místní děti s přehledem divadelních hvězd pobavily plný sál. Byly prostě úžasné! Divadelní představení se nacvičovalo několik měsíců... a výsledek stál za to! Lidé vzpomínali také na první dětská divadla před cca 15 lety – na nezapomenutelného Vládu Hoblíka (výrok "pojd' na má ňadra" si někteří dodnes pamatují ☺!), Verči Chaloupkovou a Vykročilovou, Járu a Markétu Vykročilovi, Marka Perneta...a všechny další, kteří tenkrát odehráli s ohromným úspěchem různá pohádková představení. I letos bylo pracovní nasazení dětí (a rodičů) obdivuhodné. Děkujeme všem za aktivitu při realizaci tohoto divadelního představení!

V další části adventního setkání zazpívaly děti z koštické školy a školky několik koled a program pokračoval hlavním bodem - představením obecního betlému. Plných sto postav vyrobili děti a dospělí a za pomoci pracovníků obce a paní Hellerové ho naaranžovali do betlémské krajiny plné oveček. Pan Jaroš opět předvedl svůj mechanický betlém a místní sběratelky přinesly své sbírky papírových, voskových a jiných betlémů. Výstavu završily výrobky školáků a předškoláků.

V rámci každoroční výtvarné dílny si děti nazdobily vlastnoručně upečené perníčky, dále si mohly vyrobit voňavou ozdobu z jablíčka nebo papírové ozdoby na stromeček. Většina návštěvníků uvítala občerstvení (čaj, punč, svařené víno, kávu a výbornou štolu) a zůstala na sále po celé odpoledne v družné zábavě. Po ukončení výstavy se přítomní odebrali před obecní úřad, kde trubači pod vedením pana Pavla Hoblíka zatroubili několik koled za notování všech

přítomných. Pan starosta popřál veselé a klidné svátky a rozsvítil stromeček a druhou svíci na adventním věnci.

Advent pokračoval třetí neděli v kapli **ve Vojnicích**, kde se sešli místní občané. Kromě malého občerstvení si popovídali a popřáli hezké svátky.

Čtvrtá adventní neděle se koná v 17 hodin před zvoničkou **v Želevicích**.

Zajímavou akcí určitě bude **adventní koncert 21. 12. 2013**, který se koná v kostele sv. Antonína od 17 hodin. Účastníky budou pěvecký sbor Melodie a malý zpívaný živý betlém v podání dětí košťické školy. V kostele bude opět vystaven nový obecní betlém.

Na všechny akce Vás srdečně zveme!

Nepřehlédněte

- **Sběrný dvůr bude v měsících lednu a únoru otevřen pouze 11. ledna a 8. února (měsíc březen bude upřesněn).**
- **Silvestrovské oslavy** můžete v letošním roce oslavit ne doma, ale společně se svými přáteli v hospůdce v Želevicích, nebo v hospodě v Košticích. Podrobné informace v jednotlivých zařízeních.

Tajemství domů v Košticích - dům č. 21

Tento dům je zajímavý tím, že v minulosti velmi často měnil majitele z důvodu chybějících dědiců (buď vůbec neměli děti, nebo děti zemřely), a tak majitelé statek prodali, většinou s výminkem, tzn. že si smlouvou vyměnili doživotní užívání části objektu buď sobě, nebo svým rodičům. Tato praxe se ještě častokrát objeví při povídání o dalších domech.

První zmínka o domě je 8.1.1651, kdy statek prodal **Oldřich Gut Janovi Kaldovi**. Následoval od r. 1678 jeho syn **Jan Kalda**, který dům prodal již r. 1683 **Michalu Vajglovi** za 200 kop. Roku 1708 koupil statek **Jiří Valter** s manželkou Annou, dcerou Štěpána Šubrta. Dále je majitelem syn **Antonín Valtr** a jeho manželka **Anna Valtrová**. (Zde je zajímavé, že zemřeli dva dny po sobě, oba ve věku 72 let, a to Antonín 20.11.1813 a Anna 22.11.1813). Statek převzal r. 1787 jejich syn **Josef Valter** a r. 1801 ho prodal s výminkem pro své rodiče **Václavu Foglovi** za 3000 zl. Ten ho měl sotva rok a prodal ho r. 1802 **Františku Podanému** (který zde jako výminkář zemřel 10.9.1854 ve věku 80 let) a jeho manželce **Marii** za 4560 zl. Podaným se narodilo 5 dětí : **František**, pozdější dědic statku, dcera **Anna** zemřela 30.8.1811 ve věku 3 měsíců, **Rozálie** zemřela 21.2.1812 ve věku 3 let. R. 1813 se narodila dcera **Alžběta**, která zemřela dvacetiletá 5.9.1833. **Marie Podaná** 16.4.1814 porodila **mrtvé dítě** a tentýž den sama zemřela ve věku 44 let. Roku 1834 po smrti dcery Alžběty František Podaný statek propachtoval **Františku Pekaři** za 732 zl.do plnoletosti svého syna Františka. V letech 1851-1854 je majitelem statku syn **František Podaný**. Měl dceru **Anežku**, později provdanou **Pavlovskou**. Jeho další tři děti všechny předčasně zemřely : 25.9.1850 přišla na svět dvojčata **Václav** (zemřel tentýž den) a **Karolína** (zemřela 1.10.), syn **Antonín** se narodil 30.1.1856 a tentýž den zemřel. Poté statek koupil **František Jirásek** (původně pokrývač z Chrástína, bratr Josefa žijícího v č.37, rovněž pokrývače), avšak rodina Podaných na statku zřejmě ještě žila nebo pracovala, neboť dle matrik se zde 16.10.1869 narodila **Anna**, dcera hodináře a hudebníka **Ferdinanda Pavlovského** (syna Václava Pavlovského, vrchnostenského šafáře z č.32) a **Anežky roz. Podané** z č.21. Další děti Pavlovských se však už narodily jinde, v č.22, který **Františku Podanému** od r.1841 také patřil, a od r.1875 patřil Pavlovským .

František Jirásek má syny **Antonína** a **Josefa**. **Josef** pracoval dle matričních záznamů v r.1897 v č.21 jako dělník. Měl nemanželskou dceru **Annu Františku** (1892) s **Annou Grundovou** z č.3. Později se berou, žijí v č.3 a mají další děti. Zde je dobře vidět, že mladší synové měli nelehkou situaci, museli dlouho pracovat na rodném statku a často marně čekali na

výplatu svého právního podílu, neměli peníze na svatbu a čekali, zda nevěsta např. nezdědí část svého rodného domu, aby tam mohli svobodněji žít a pracovat.

Antonín Jirásek od roku 1860 vlastní také dům č. 20, a tak statek č.21 prodává **Františku Čackémus** manželkou Marií. V historii Koštic vidíme v pozemkových knihách velmi často, že bohatí sedláci vlastnili nebo spravovali i několik statků, které pronajímali. Roku 1871 dům vlastní **Josef Neumann**, od r.1886 syn **František Neumann** s manželkou Marií.

Z této doby se zachovaly matriční záznamy, které podávají svědectví o tom, že na statku žila čeleď, která měla děti. Např. 28.1.1875 se narodil Josef, syn **Václava** (nádeníka v č.21) a **Kateřiny Kuncových**. 24.3.1876 se narodil František, syn **Štěpána Zinke**, záložního vojína a nádeníka v č.21, syna Štěpána Zinke, nádeníka z č.4 a Marie Cílové, dcery chalupníka z č.19. To znamená, že statek č.21 byl velký a potřeboval více pracovních sil, čeleď zde žila trvaleji a dokonce mohla založit rodinu.

Roku 1910 statek kupuje **Alois Lukáš** s manželkou Annou (Lukášovi jsou také majiteli několika statků), od roku 1925 jsou majiteli **František a Anna Čechovi**. V roce 1931 statek koupil **Václav Flajšr** z Chožova, který se oženil s **Annou roz. Novákovou** z Hnojnic. S mladou rodinu žila maminka hospodáře Alžběta Flajšrová. Její osud je zajímavý tím, že v dětství žila jako schovanka jedné (dnes již neznámé) rodiny ve Vršovicích. Manželům Flajšrovým se narodily dcery **Věnka** (1937) a **Marie** (1943).

Ke konci druhé světové války se váže zajímavá událost. V domě č.21 byli na statku dva Italové, žena a muž, údajně váleční zajatci (v době, kdy již Itálie přestala patřit k Hitlerovým spojencům). Byli to buď sourozenci, nebo manželský pár - vzpomínky se různí. Zajatci byli dáni k dispozici do zemědělství na výpomoc, byli vděční za každý kousek jídla. Tvrdí se, že spáchali sebevraždu utopením, ale existuje též druhá verze, že sebevraždu předstírali – ponechali na břehu šatstvo a utekli domů do Itálie. Ovšem po válce je hledali v Košticích rodinní příslušníci, takže možná ta sebevražda předstíraná nebyla. Taktéž se traduje, že do Itala se zamilovala sousedka odvedle, která měla před svatbou.

Do osudu sester Flajšrových, hlavně starší Věnky, zasáhla kolektivizace zemědělství. Flajšrovi hospodařili na 17 hektarech půdy, kterou museli vložit do JZD v r.1950. Rodiče pracovali v kravíně, otec krmil, matka dojila. Později otec pásal stádo na pátecké straně, kam ho denně hnal přes řeku. Na pátecké straně bývala pole, která patřila koštickým občanům. V 60. letech 20. století si je družstva mezi sebou různě vyměnili.

Věnku, dnes Hubičkovou, přijali na zahradnickou školu v Litoměřicích, odkud ji dvakrát vrátili domů s tím, že si jednotné zemědělské družstvo a místní národní výbor nepřeje, aby zde studovala, protože musí pracovat v zemědělství. Vše se nakonec v dobré obrátilo, když její otec napsal dopis na prezidentskou kancelář, že zahradnictví je přece také zemědělský obor. Stejná historie se však opakovala v Praze, kam ji přijali na mistrovskou zahradnickou školu. Tamní ředitelka si ale postavila hlavu, že v družstvu je pánem předseda, ale ve škole ředitelka, takže Věnka úspěšně dostudovala. Po škole pracovala v zahradnictví komunálního podniku v Lovosicích, poté ale stejně musela jít pracovat do JZD Koštice. Provdala se na Pátek, kde dosud žije.

Dcera **Marie** v r.1959 absolvovala drůbežářskou školu v Jánské, pak pracovala v družstevní drůbežárně. V době kubánské krize si musela Marie spolu s jinými členkami JZD udělat řidičský průkaz na traktor, protože se předpokládalo, že v případě války muži půjdou bojovat a ženy budou obsluhovat techniku v družstvu. Roku 1966 se vdala za **Antonína Jaroše**, kováře z Počedělic. Mají spolu syna **Vladimíra**, nynějšího místostarostu Koštic a dceru **Evu**, nyní Kávovou.

Protože v tomto vyprávění jsou zmínky o čeledi na statku, povíme si něco o tom, jak probíhala tzv. **služba v zemědělství**.

Do služby odcházely zvláště děti z nezáměrných chalupnických a podsednických rodin, méně často děti selské, ačkoliv již v 17. století vrchnost dbala, aby také ony, pokud jich nebylo nevyhnutelně třeba v hospodářství jejich rodičů, sloužily v panském dvoře nebo u bohatších sedláků. Ovšem v matrikách se dají nalézt i případy, že vlastní děti sloužily na statku svých rodičů,

kteřý zdedil nejstarší bratr, jako děvečky či nádeníci, většinou do té doby, než se vdaly nebo oženili. Ovšem někdy i jako ženatí, protože čekali na výplatu svého podílu z rodného statku.

Čeled' byla najímána na celý rok a nesměla před uplynutím lhůty práci opustit. Za obydlí jim byl vykazován čeledník, u méně zámožných hospodářů spávala čeled' ve chlévě či v komoře. Že takováto situace přinášela mnoho ústrků i násilí, netřeba ani dodávat (též mnoho nemanželských dětí). Neutěšená hospodářská situace se projevila v tom, že dosti často ani nezaložili rodinu a zůstávali celý život svobodní. Plat v hotových penězích dostávala čeled' v 18. a ještě i v 19. století jen málo, značnou část mzdy dostávala v naturáliích, ve stravě a jako oděvní zaopatření. Výplata za hospodářský rok byla vždy na sv. Martina, tj. 11. listopadu. Kolem Nového roku při odchodu na týdenní dovolenou dostávala čeled' zvláštní výslužku, jejíž součástí byla i podlouhlá buchta zvaná mládě. Na přelomu 19. a 20. století část vesnické ženské čeledi pocházela z blízkých menších měst. Děvčata šla do služby, aby ulehčila rodičům, najedla se a ušetřila něco peněz na výbavu. Za první republiky se situace vesnické čeledi mírně zlepšila. Po 2. světové válce a následné kolektivizaci čeled' jako taková zcela zanikla.

Irena Hellerová, prosinec 2013

Zdroje: Koštice, Želevice, Vojnice - František Štědrý 1928, Katastr nemovitostí, Věnka Hubičková roz. Flajšrová, Marie Jarošová roz. Flajšrová, Státní archiv Litoměřice – digitální církevní matriky, Čs. vlastivěda díl III. Lidová kultura, ORBIS 1968

Nejbližší akce:

21.12.2013	Vánoční koncert sboru Melodie	+ děti ZŠ	17		
hod	kostel	Koštice			
22.12.2013	4. adventní neděle v Želevicích		17		
hod	kaple	Želevice			
22.12.2013	Ván. koncert skupiny Karmína a sboru Melodie		19		
hod	kostel	Libochovice			
24.12.2013	Společné zpívání koled		22		
hod	kostel	Koštice			
24.12.2013	Společné zpívání koled		24		
hod	kaple	Vojnice			
26.12.2013	Zpívání v kapli		15		
hod	kaple	Vojnice			
28.12.2013	Turnaj ve stolním tenisu		15 hod	sál KD	Koštice
30.12.2013	Silvestrovský fotbalék		14 hod	fotbal.	
hřiště	Koštice				
31.12.2013	Silvestrovský ohňostroj		19		
hod	OÚ	Koštice			
1.1.2014	Novoroční procházka		14 hod	od OÚ	Koštice

Kontakty: ou-kostice@obeckostice.cz, tel.: 415 693 540, www.mesta.obce.cz/kostice